

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De libertate, quæ est ex gratia & quæ ex natura. N. O

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Cap. 20. ad
finem.
Joan. 8. 6.

Aug. in Ench. Ista libertas ad benefaciendum, nunquam erit homini addicto, & vendito sub peccato: nisi eum redimat qui dicit: Si filius vos liberaverit: vere liberi eritis: Quod antequam fieri in homine incipiat, quomodo quisquam de libero arbitrio gloriatur, qui nondum est liber ad operandum bene? Ecce aperte ostendit liberum arbitrium per gratiam liberari, ut per illud bene operetur quis. Ideoque dicunt illam libertatem veram, quæ est ad bene faciendum, cuius supra meminit Aug. esse libertatem ipsam arbitrii gratia Dei libertatem & adiutam. Alii vero putant non esse ipsam arbitrii libertatem, sed aliam quandam: quæ ex gratia & libero arbitrio in mente hominis Deo operante, incipit esse cum reparatus est.

Certa determinatio utriusque quæst. quæ dicitur libertas ad bonum & malum esse libertas arbitrii. N

Verum nobis magis placet ut ipsa libertas arbitrii sit, & illa qua quis liber est ad malum, & illa qua quis liber est ad bonum faciendum: Ex causis enim variis sortitur diversa vocabula. Dicitur enim libertas ad malum faciendum, antequam per gratiam sit reparata: sed cum per gratiam fuit reparata, dicitur libertas ad bonum faciendum: quia ante gratiam libera est voluntas ad malum, per gratiam vero libera fit ad bonum. Semper ergo voluntas hominis aliquo modo libera est, sed non semper bona est. Nō. n. est bona nisi à peccato liberata: est tamen à necessitate libera. Vnde Aug. in lib. de gratia & libero arbitrio. Semper in nobis voluntas libera est, sed nō semper bona est. Aut n. libera est iustitiæ, quādo servit peccato, & tunc est mala: aut à peccato libera est, quando servit iustitiæ, & tunc est bona.

De libertate à miseria. O

Est iterum libertas à miseria: de qua Apostolus ait: Et ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis

Ad Valer-
tinū in me-
dia c. 13. in
Tom. 7.

Rom. 8. d.

tionis in libertatem gloriae filiorum Dei: Hanc libertatem habuit homo ante peccatum, quia omni carebat miseria, & nulla tangebatur molestia: & plenius habebit in futura beatitudine, ubi miser esse non poterit, sed in hac vita, quae est inter primum peccatum & ultimam confirmationem, nemo à miseria liber est: quia poena peccati non caret.

Repetit de corruptione liberi arbitrii, ut addat alia. F

Ex praedictis iam apparet, in quo per peccatum sit imminutum vel corruptum liberum arbitrium: quia ante peccatum nulla erat hominidifficultas, nullumque impedimentum de lege membrorum ad bonum, nulla impulsio vel instigatio ad malum. Nunc autem per legem carnis ad bonum impeditur, & ad malum instigatur: ut non possit velle & perficere bonum, nisi per gratiam liberetur & adiuvetur: quia ut ait Apost. Peccatum habitat in carne. Liberum ergo arbitrium cum sem-

Rom. 7. 6.

per & in singulis sit liberum, non est tamen pariter liberum in bonis & in malis, & ad bona & ad mala. Liberior est enim in bonis, ubi liberatum est: quam in malis, ubi liberatum non est: Et liberius est ad malum, quod per se potest: quam ad bonum, quod nisi gratia liberetur & adiuvetur non potest.

De libertate quae fit ex gratia, & quae ex natura. Q

Libertas ergo à peccato & à miseria, per gratiam est: libertas vero à necessitate, per naturam. Vtranque libertatem, naturae scilicet, & gratiae, notat Apostolus cum de persona hominis non redempti ait, Velle adiacet mihi, perficere autem bonum non inuenio, ac si diceret, habeo libertatem naturae, sed non habeo libertatem gratiae: ideo non est apud me perfectio boni. Nam voluntas hominis quam naturaliter habet, non valet erigi ad bonum efficaciter volendum vel opere implendum, nisi per gratiam liberetur & adiuvetur. Liberetur quidem, ut velit:

Rom. 9. 1.

& ad-

Rom. 9. c.

& adiuuetur, vt perficiat. Quia, vt ait Apostolus. Non est volentis velle, neque currentis currere, id est, operari: sed miserentis Dei, qui operatur in nobis velle & operari bona: cuius gratiam non aduocat hominis voluntas vel operatio, sed ipsa gratia voluntatem præuenit, præparando vt velit bonum, & præparatam adiuuat vt perficiat.

DE GRATIA OPERANTE ET
cooperante.

DISTINCT. XXVI.

De lib. a. bi-
trio compa-
rato ad auxi-
liū gratia.
Ad Valen-
tinū. ca. 17.
tom. 7.

† Aug. super
illud Rom.

Rom. 9. c.

HÆc est gratia operans & cooperans. Operans enim gratia præparat hominis voluntatem, vt velit bonum: Gratia cooperans adiuuat ne frustra velit. Vnde Aug. in lib. de gratia & libero arbitrio, Cooperando Deus in nobis perficit, quod operando incipit: quia ipse, vt velimus, operatur incipiēs, qui volentibus cooperatur perficiens. Vt ergo velimus operatur. Cum autem volumus, & sic volumus vt perficiamus, nobis cooperatur: & tamen sine vlllo vel operante vt velimus, vel cooperante cū volumus bona pietatis opera: nihil valemus. Ecce his verbis satis aperitur, quæ sit operans gratia, & quæ cooperans. Operans enim gratia est, quæ præuenit voluntatē bonam: ea. n. liberatur & præparatur hominis voluntas, vt sit bona bonumq; efficaciter velit. Cooperans vero gratia voluntatē iam bonam sequitur adiuuando. Vnde Aug. cōtra Iulianū hereticū, qui bonā voluntatem ex libero arbitrio tantū esse dicebat, atq; hominē per liberū arbitriū posse bonum velle & operari sine gratia asserbat, ait. Apertam de commendatione gratiæ Apost. sententiam protulit, cum ait. Nō est volentis neq; currentis, sed Dei miserentis. Hæc si attenderes Iuliane, nō extēderes cōtra gratiam merita voluntatis humanæ. Non enim ideo miseretur De⁹ alicuius, quia voluit & eucurrit: sed ideo